

**ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ
ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ**

ΚΕΙΜΕΝΟ ΒΑΣΗΣ

Στις ανεπτυγμένες τεχνολογικά οικονομίες, ο ιδιωτικός τομέας αποτελεί τον σημαντικότερο επενδυτή σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη. Σε χώρες όπως η ΗΠΑ, η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα, η ιδιωτική χρηματοδότηση καλύπτει το 70% με 80% περίπου της συνολικής ακαθάριστης εγχώριας δαπάνης για έρευνα, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται από το δημόσιο. Στην Ευρωπαϊκή πρωτοπορία (Φινλανδία, Γερμανία, Σουηδία, Ελβετία κ.α.), το αντίστοιχο ποσοστό κυμαίνεται από το 64% έως 70%. Στην Ελλάδα αντίθετα, τα ποσοστά αντιστρέφονται και η χαμηλή συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην ερευνητική προσπάθεια (η ιδιωτική χρηματοδότηση έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια στο 30% περίπου της συνολικής επένδυσης στην έρευνα) παραμένει ένα από τα ασθενέστερα στοιχεία του ελληνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας.

Με αυτά τα δεδομένα, ο ρόλος του δημοσίου είναι διπλός: αφενός να στηρίζει την παραγωγή νέας γνώσης ως υψηλής αξίας κοινωνικό αγαθό σε τομείς που δεν ενδιαφέρουν τις επιχειρήσεις, και αφετέρου να δημιουργήσει, με κατάλληλες πολιτικές και οικονομικές παρεμβάσεις, την απαιτούμενη μόχλευση για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων. Για την Ελλάδα, η πρόκληση είναι ακόμη μεγαλύτερη εξ αιτίας μιας σειράς διαρθρωτικών αδυναμιών και άλλων χαρακτηριστικών του παραγωγικού μας συστήματος που οδηγούν σε σοβαρές αποτυχίες της αγοράς.

Το στοίχημα για οποιαδήποτε πολιτική που φιλοδοξεί να αυξήσει την ιδιωτική επένδυση για έρευνα, με στόχο την ανάπτυξη μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση, είναι να αποδείξει στον παραγωγικό κόσμο και τις επιχειρήσεις ότι η ενσωμάτωση ερευνητικών και τεχνολογικών κατευθύνσεων στις αναπτυξιακές τους στρατηγικές αποφέρει σημαντικό οικονομικό αποτέλεσμα και πρωτοπορία στην αγορά. Ταυτόχρονα, εξ ίσου σημαντικό μέλημα για την πολιτεία είναι να καθιερώσει ένα συνολικό περιβάλλον που ενθαρρύνει την καινοτομία, ιδιαίτερα την ανοιχτή, κύριο συστατικό του οποίου είναι η συνέργια και αλληλεπίδραση με τον δημόσιο ερευνητικό χώρο.

Παρά τις παλιότερες προσπάθειες και δράσεις στο πλαίσιο των προηγούμενων ΚΠΣ, το αποτέλεσμα δεν ήταν το αναμενόμενο, όπως ανατακτάται στους σχετικούς δείκτες και τις διεθνείς συγκρίσεις. Αποκτά συνεπώς ιδιαίτερη σημασία, και μάλιστα στις σημερινές συνθήκες οικονομικής κρίσης, οι πόροι του ΕΣΠΑ 2007-13 που θα διατεθούν για την έρευνα και την τεχνολογία να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση αυτή, προτρέποντας τον παραγωγικό τομέα να καινοτομήσει και να αναπτύξει νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες έντασης γνώσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΓΕΤ του Υπουργείου Παιδείας ενεργοποιεί κατ' αρχήν μια ευρεία δέσμη δράσεων ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας για την παραγωγή και ταυτόχρονα υιοθετούν ένα πρωτοποριακό μοντέλο διακυβέρνησης (governance) της έρευνας, βασισμένο σε ανοιχτές και συμμετοχικές διαδικασίες. Οι νέες δράσεις παύουν να είναι προϊόν των γραφειοκρατικών μηχανισμών που λειτουργούν μέσα στα Υπουργεία. Προκύπτουν μέσα από έναν ουσιαστικό διάλογο ανάμεσα στους εκπροσώπους του παραγωγικού κόσμου, τους ερευνητές και τους σχεδιαστές της πολιτικής. Εγκαθιδρύεται μια νέα προσέγγιση σχεδιασμού με κύριο στοιχείο την ευρεία και ενεργητική διαβούλευση με όλους τους συντελεστές, αλλά κυρίως με τις ομάδες – στόχους στις οποίες απευθύνονται οι δράσεις. Σε μεταγενέστερη φάση θα πρέπει να υπάρχουν οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε συνεργατικά έργα που βασίζονται στην ζήτηση να είναι δυνατόν να εξελιχθούν σε “τεχνολογικές πλατφόρμες” για την εξειδίκευση, υιοθέτηση και εφαρμογή μιας μακροπρόθεσμης ερευνητικής ατζέντας σε τομείς και τεχνολογίες με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη χώρα. Προοπτική μας είναι η προώθηση των Κοινών Τεχνολογικών Πρωτοβουλιών, δηλαδή συμπράξεων μεταξύ Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για την Έρευνα και την Τεχνολογία, με τελικό στόχο την αυτοχρηματοδότησή τους.

Ειδικότερα για τις δράσεις του παραγωγικού τομέα, καίριος στόχος είναι η έρευνα να ανταποκρίνεται στη ζήτηση κι όχι μόνο στις δυνατότητες προσφοράς των ερευνητικών αποτελεσμάτων από τα ΑΕΙ και τα ερευνητικά κέντρα. Η παράμετρος της προσφοράς ερευνητικών αποτελεσμάτων αποτελούσε κατεξοχήν στοιχείο σχεδιασμού σε παλαιότερες απόπειρες. Αντίθετα, επιχειρείται σήμερα ο εντοπισμός των τεχνολογικών απαιτήσεων του παραγωγικού ιστού της χώρας και της κοινωνίας γενικότερα. Οι θεματικές προτεραιότητες των νέων δράσεων θα προκύψουν από την όσο το δυνατόν πιο προσεκτική αποτύπωση των αναγκών των επιχειρήσεων, σημερινών και μελλοντικών, τόσο στους κλάδους της μεταποίησης όσο και των υπηρεσιών, αλλά και των παραγωγών κοινωνικών αγαθών, όπως τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες, οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας και γενικότερα οι φορείς παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι ερευνητικοί φορείς της χώρας, με το αξιόλογο δυναμικό που διαθέτουν, καλούνται να συνδράμουν στην κάλυψη αυτών των αναγκών παρέχοντας την απαραίτητη τεχνογνωσία. Στόχος είναι να διαγνωσθούν και υποστηριχθούν οι τεχνολογικές λύσεις που χρειάζεται και μπορεί να αναπτύξει η Ελλάδα για να αντιμετωπίσει με επιτυχία τον ολοένα απαιτητικότερο διεθνή ανταγωνισμό.

Το συνολικό πλαίσιο των προτεραιοτήτων ορίζεται από το μοναδικό βιώσιμο αναπτυξιακό όραμα για την οικονομία και την κοινωνία μας, την πράσινη ανάπτυξη που βασίζεται στην γνώση. Νέα, πράσινα, έντασης γνώσης προϊόντα, υπηρεσίες και διεργασίες παραγόμενες στην Ελλάδα θα διασφαλίσουν την γρήγορη έξοδο από την κρίση και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, όχι μόνον μέσα από την μείωση του κόστους αλλά, κυρίως, από την αύξηση της ενσωματωμένης σε αυτά προστιθέμενης αξίας. Ταυτόχρονα, θα ελαχιστοποιηθεί η περιβαλλοντική επιβάρυνση και θα εξοικονομηθούν φυσικοί και ενεργειακοί πόροι για μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Επί πλέον θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας σε τομείς αιχμής ώστε να συγκρατηθεί το ερευνητικό δυναμικό της χώρας, και ιδιαίτερα οι νέοι επιστήμονες.

Η μείωση της γραφειοκρατίας, η απλούστευση των διαδικασιών και η διευκόλυνση των επιχειρήσεων και γενικότερα των συμμετεχόντων στην εφαρμογή των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων, αποτελεί σημαντικό στόχο στο σχεδιασμό των νέων δράσεων. Μειώνονται κατ' αρχήν σημαντικά τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο των νέων προκηρύξεων ενώ απλουστεύονται τα αντίστοιχα έντυπα. Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την αξιόπιστη και διαφανή αξιολόγηση των υποβαλλομένων προτάσεων με διεθνώς καθιερωμένες διαδικασίες και κριτήρια και με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων του εξωτερικού.

Μεγάλη βαρύτητα δίνεται επίσης εκ μέρους της πολιτείας στην διάχυση της παραγόμενης γνώσης και την διάδοση των αποτελεσμάτων των έργων. Οπωσδήποτε, οι κανόνες προστασίας της πνευματικής και της βιομηχανικής ιδιοκτησίας οριοθετούν τις διαδικασίες και τις σχέσεις ανάμεσα στην παραγωγή και την αξιοποίηση της γνώσης. Σε αρμονία με το πλαίσιο αυτό, θα επιδιωχθεί η όσο το δυνατόν ευρύτερη διάδοση των τεχνολογικών επιτευγμάτων στους δυνητικούς χρήστες και το ευρύτερο κοινό. Η εξοικείωση του πολίτη με την νέα τεχνολογία προϋποθέτει ότι είναι σε θέση να γνωρίζει καλά τα πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες που αυτή του προσφέρει για την βελτίωση της ζωής του. Όταν αυτή η γνώση αποκτηθεί, μπορεί να καταπολεμήσει τεχνοφοβικές συμπεριφορές και να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας φιλικής προς την καινοτομία κουλτούρας, ώστε η ζήτηση της νέας τεχνολογίας να προέλθει από την ίδια την κοινωνία. Ζητούμενο είναι ο ίδιος ο χρήστης να μπορεί να συμμετέχει στην καινοτομική διαδικασία, προβάλλοντας προς τους παραγωγούς της τις ειδικές απαιτήσεις και ανάγκες του.

Το ασθενέστερο σημείο των εφαρμοζόμενων έως σήμερα Προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων είναι έλλειψη συνέχειας και στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ των εταιρών. Οι συμπράξεις καταρρέουν αμέσως μετά την λήξη της περιόδου ενίσχυσής τους από το δημόσιο. Εκτιμάται ότι η σημαντικότερη πρόκληση για τις νέες παρεμβάσεις είναι η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των προσπαθειών σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα. Οι δράσεις που προκηρύσσονται για τον παραγωγικό τομέα θα αποτελέσουν ένα πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της ανάπτυξης μονιμότερων συνεργασιών ανάμεσα στους βασικούς εταίρους: τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και την πολιτεία. Πρώτη γι' αυτό προϋπόθεση είναι οι εταίροι, και βασικά οι επιχειρήσεις, να διαγνώσουν ορατό αποτέλεσμα από την συνεργασία για να την εδραιώσουν και να την ενσωματώσουν στην στρατηγική τους.

Στην Ευρώπη έχουν εντοπισθεί ανάλογες «καλές πρακτικές» που ήδη αποδίδουν αποτελέσματα. Στόχος μας είναι και η Ελλάδα να επωφεληθεί από τέτοια παραδείγματα και να δρομολογήσει δράσεις όπου η δημόσια χρηματοδότηση θα αποτελέσει κεφάλαιο σποράς για την ανάπτυξη βιώσιμων συμμαχιών ανάμεσα στην παραγωγή και την έρευνα. Αναφέρθηκε ήδη η ανάγκη να προχωρήσουμε προς τεχνολογικές πλατφόρμες και τη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, ο σχεδιασμός τέτοιου τύπου παρεμβάσεων απαιτεί προσεκτική προετοιμασία και εφαρμογή προκαταρκτικών σταδίων. Στην παρούσα φάση επείγει, ως πρώτο βήμα, η προκήρυξη δράσεων άμεσης εφαρμογής και ορατού αποτελέσματος, το οποίο μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της συνεργασίας.

Έμφαση θα δοθεί σε γενικούς τομείς προτεραιότητας, όπως οι ήπιες μορφές ενέργειας, η αναβάθμιση του περιβάλλοντος -φυσικού και δομημένου που αποτελούν

κρίσιμους τομείς για την πράσινη ανάπτυξη-, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, αλλά και υπηρεσίες έντασης γνώσης (υψηλού κοινωνικού και οικονομικού ενδιαφέροντος), όπως στην υγεία, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, τις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες και το εμπόριο. Επίσης, θα υποστηριχθούν δυναμικοί κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας, όπως τα τρόφιμα και τα χημικά, συμπεριλαμβανομένης της φαρμακοβιομηχανίας και της βιομηχανίας καλλυντικών προϊόντων, σε κατευθύνσεις πράσινης ανάπτυξης έντασης γνώσης. Ενδεικτικά και πιο συγκεκριμένα αναφέρονται νέα, υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξαγωγιμότητας προϊόντα, με στόχευση σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets), νέα υλικά και τεχνολογίες για συσκευασίες βελτιωμένης λειτουργικότητας και βιοδιασπασιμότητας, αξιοποίηση της ελληνικής χλωρίδας για παραγωγή καλλυντικών και φαρμακευτικών προϊόντων, έξυπνες μορφές χορήγησης φαρμάκων, πράσινες τεχνολογίες παραλαβής βιοδραστικών ουσιών, τεχνολογίες μείωσης της ρύπανσης, ορθολογικής χρήσης ενέργειας, πρώτων υλών και προστασίας περιβάλλοντος.

Είναι σημαντικό μέσω της διαδικασίας της διαβούλευσης να επιχειρήσουμε κατ' αρχήν την αποτύπωση της ζήτησης για τον προσδιορισμό των θεματικών προτεραιοτήτων των νέων προκηρύξεων αλλά και την θεμελίωση μονιμότερων συμμαχιών έρευνας και παραγωγής. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να διερευνήσουμε εκείνους τους τομείς, τις τεχνολογίες και τις αγορές στις οποίες επικεντρώνεται το ενδιαφέρον του ελληνικού παραγωγικού κόσμου, ποιες ερευνητικές - τεχνολογικές κατευθύνσεις μπορεί δυνητικά να διαμορφώσουν (σε τουλάχιστον 5ετή ορίζοντα) ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη χώρα, καθώς και πώς μπορεί να αναπτυχθούν στρατηγικές συνεργασίες ανάμεσα στους παραγωγικούς και ερευνητικούς φορείς.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΠΕΤ προετοιμάζει για το προσεχές διάστημα δυο νέες προκηρύξεις, τα βασικά στοιχεία των οποίων περιγράφονται παρακάτω.

1. «Συνεργασία 2010: Συμπράξεις Παραγωγικών και Ερευνητικών Φορέων σε Εστιασμένους Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς Τομείς»

Η δράση υποστηρίζει την συνεργασία ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς της χώρας, μέσα από την από κοινού εκτέλεση ερευνητικών και τεχνολογικών έργων που προάγουν την πράσινη ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής του Έλληνα πολίτη. Ειδικότερα, θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση έργων E&T σε συγκεκριμένους τομείς και δραστηριότητες που: α/ ενδιαφέρουν τον παραγωγικό ιστό της χώρας και θα συμβάλουν άμεσα ή έμμεσα στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών και στη διείσδυση σε νέες αγορές, β/ υποστηρίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας και των πολιτικών σε διάφορους τομείς όπως υγεία, ενεργειακή πολιτική, περιβαλλοντική πολιτική, γ/ παράγουν νέα γνώση που μπορεί να αξιοποιηθεί.

Η δράση απευθύνεται σε εγχώριες συμπράξεις δυναμικών επιχειρήσεων κάθε μεγέθους, ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων, ΑΕΙ, τεχνολογικών, δημόσιων, και άλλων φορέων για την υλοποίηση έργων E&T σε εστιασμένους τομείς. Σημειώνεται όμως ότι οι βασικοί αποδέκτες (ομάδες στόχοι) της δράσης είναι οι επιχειρήσεις,

ανεξαρτήτως μεγέθους και οι ερευνητικοί φορείς (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα). Οι λοιποί φορείς, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, συμμετέχουν κυρίως με τη μορφή τελικών χρηστών/ αποδεκτών των προϊόντων/ τεχνολογιών/ υπηρεσιών που θα αναπτυχθούν.

Οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί τομείς προτεραιότητας (θεματικές περιοχές/ κλάδοι, κλπ) στο πλαίσιο των οποίων θα επιχορηγηθούν προτάσεις της παρούσας δράσης θα καθορισθούν μετά την αποτύπωση της ζήτησης και την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης.

Οι επιλέξιμες δραστηριότητες είναι οι εξής:

- α) Δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, οι οποίες εκφράζουν το κυρίως αντικείμενο του έργου και στοχεύουν σε μια σημαντική εξέλιξη πέραν της δεδομένης τρέχουσας κατάστασης της σχετικής τεχνογνωσίας
- β) Δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης /επίδειξης ώστε να αποδειχθεί η “εμπορική” βιωσιμότητα νέων τεχνολογιών, οι οποίες διαθέτουν μεν κάποιο οικονομικό πλεονέκτημα, αλλά δε δύνανται να διατεθούν στο εμπόριο άμεσα
- γ) Μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας (κυρίως για την προετοιμασία δράσεων πειραματικής ανάπτυξης)
- δ) Κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας για ΜμΕ και ερευνητικούς φορείς.
- ε) Δραστηριότητες προβολής, διάχυσης, συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια, εκθέσεις καθώς και δικτύωσης, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, κυρίως στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας, της παρακολούθησης των διεθνών εξελίξεων σε θέματα που συνδέονται με το αντικείμενο των έργων και της συμμετοχής σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα.

Υποχρεωτικά σε κάθε έργο πρέπει να υπάρχουν δραστηριότητες έρευνας ή/ και πειραματικής ανάπτυξης, καθώς και δραστηριότητες διάχυσης αποτελεσμάτων.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης 2010 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 85 εκ. €, όπου η συνολική δημόσια δαπάνη φθάνει τα 68,29 εκ. €. Δημόσια δαπάνη ύψους 10 εκ. € θα διατεθεί αποκλειστικά για έργα σε τομείς υψηλής προτεραιότητας στις υπηρεσίες. Το ποσοστό ενίσχυσης (δημόσια δαπάνη) σε επίπεδο έργου θα ανέρχεται σε **80% κατά μέγιστο** επί του συνολικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου έργου, ενώ το υπόλοιπο του κόστους (ιδιωτική συμμετοχή), θα το επωμίζονται οι δικαιούχοι (το ελάχιστο ποσοστό της ιδιωτικής συμμετοχής θα ανέρχεται σε 20% και θα καλύπτεται από ίδιους πόρους).

2. «Συστάδες καινοτόμων επιχειρήσεων (clusters)»

Η δράση στοχεύει στη δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών (clusters) σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία που εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την χώρα, με σκοπό την τόνωση της καινοτομικής δραστηριότητας και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας και σκοπού μέσα από την εξειδίκευση της παραγωγής και την ανάπτυξη στενής συνεργασίας μεταξύ των μελών των συστάδων.

Στη δράση μπορούν να συμμετέχουν ομάδες επιχειρήσεων (καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις), ερευνητικών οργανισμών και άλλων φορέων που λειτουργούν σε ένα συγκεκριμένο τομέα και γεωγραφική περιοχή και είναι συνδεδεμένες σε μια αλυσίδα προστιθέμενης αξίας, προάγουν την καινοτομία και αναπτύσσουν ισχυρές αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους, με την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων, την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρογνωμοσύνης, την μεταφορά τεχνολογίας, τη δημιουργία δικτύων και τη διάδοση πληροφοριών.

Οι συστάδες που θα ενισχυθούν θα πρέπει να συνδυάζουν ένταση γνώσης, εξειδίκευση σε καινοτομικές δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και ισχυρό προσανατολισμό σε εξαγωγές. Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θα είναι συστάδες με προ-υφιστάμενες λειτουργικές σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των μελών τους και όχι αθροίσματα επιχειρήσεων.

Το υπό σχεδιασμό χρηματοδοτικό σχήμα προβλέπει υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινών υποδομών, εφόσον χρειάζονται, την παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις – μέλη του cluster όπως κατάρτιση, υποστήριξη πνευματικής ιδιοκτησίας, συμμετοχή σε κοινές εκθέσεις, προβολή προϊόντων, κλπ. καθώς και μικρά έργα επίδειξης ή/ και ανάπτυξης πρωτοτύπων. Η χρηματοδότηση αφορά αφενός τομείς οι οποίοι έχουν ήδη χαρτογραφηθεί και εμφανίζουν σοβαρές δυνατότητες ανάπτυξης καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων (όπως ο τομέας της Βιοτεχνολογίας και της Αγρο-βιο-διατροφής) και αφετέρου προβλέπεται χρηματοδότηση για την χαρτογράφηση και άλλων τομέων με ανάλογα χαρακτηριστικά, με στόχο την εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων ανάπτυξης καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων σε αυτούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προοπτική της συνέχισης της λειτουργίας των συστάδων μετά τη λήξη της δημόσιας χρηματοδότησής τους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται ότι θα ανέλθει τουλάχιστον σε 16 εκ. €, ενώ η αντίστοιχη δημόσια δαπάνη είναι 14 εκ. €.